

Mestna občina Celje
Komisija Mladi za Celje

Na razpotju (ne)strpnosti

RAZISKOVALNA NALOGA

AVTORICA:

Sandra Krošl, 8. a

MENTORICA:

Alja Žekar, prof. RP

Celje, marec 2011

Osnovna šola Frana Kranjca Celje

NA RAZPOTJU (NE)STRPNOSTI

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtorica:

Sandra Krošl, 8. a

Mentorica:

Alja ŽEKAR, prof. RP

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2011

Mestna občina Celje
Komisija Mladi za Celje

NA RAZPOTJU (NE)STRPNOSTI

RAZISKOVALNA NALOGA

Šifra: ENAKOPRAVNOST

Razred/letnik: 8. razred

Celje, marec 2011.

NA RAZPOTJU (NE)STRPNOSTI
RAZISKOVALNA NALOGA

Šifra: ENAKOPRAVNOST

Razred/letnik: 8. razred

KAZALO

1 UVOD	1
2 VSI DRUGAČNI, VSI ENAKOPRAVNI?.....	3
3 OSNOVNI KONCEPT STRPNOSTI	4
3. 1 RAZVOJ IN NASTANEK NETOLERANCE	5
3. 2 OBLIKE NESTRPNOSTI	6
4 PRAVA SMER	7
6 NAMEN	9
7 HIPOTEZE	9
8 VZOREC.....	9
9 POSTOPKI ZBIRANJA PODATKOV	9
10 MERSKI INSTRUMENT.....	10
11 REZULTATI IN RAZLAGA	10
11. 1 ANALIZA	10
11. 2 RAZLAGA HIPOTEZ	23
12 INTERVJU	24
13 OSEBNA IZKUŠNJA – sodelovanje v projektu:	26
14 ZAKLJUČEK	27
VIRI IN LITERATURA	28
VIRI FOTOGRAFIJ	28

SEZNAM TABEL

Tabela 1: Število (f) in odstotek (f %) za trditev št. 1: Učiteljica ga posede poleg mene. Kako se počutim?.....	10
Tabela 2: Število (f) in odstotek (f %) za trditev št. 2: Učiteljica me prosi, da mu/ji pomagam pri učenju.....	11
Tabela 3: Število (f) in odstotek (f %) za trditev št. 3: Med odmorom se z njim/njo pogovarjam in ga/jo želim bolje spoznati.....	12
Tabela 4: Število (f) in odstotek (f %) za trditev št. 4: Skupina učencev ga/jo med odmorom zbada, zasmehuje in žali.....	13
Tabela 5: Število (f) in odstotek (f %) za trditev št. 1: Učiteljica ga posede poleg mene. Kako se počutim?.....	14
Tabela 6: Število (f) in odstotek (f %) za trditev št. 2: Učiteljica me prosi, da mu/ji pomagam pri učenju.....	15
Tabela 7: Število (f) in odstotek (f %) za trditev št. 3: Med odmorom se z njim/njo pogovarjam in ga/jo želim bolje spoznati.....	16
Tabela 8: Število (f) in odstotek (f %) za trditev št. 4: Skupina učencev ga/jo med odmorom zbada, zasmehuje in žali.....	17
Tabela 9: Število (f) in odstotek (f %) za trditev št. 1: Učiteljica ga posede poleg mene. Kako se počutim?.....	18
Tabela 10: Število (f) in odstotek (f %) za trditev št. 2: Učiteljica me prosi, da mu/ji pomagam pri učenju.....	18
Tabela 11: Število (f) in odstotek (f %) za trditev št. 3: Med odmorom se z njim/njo pogovarjam in ga/jo želim bolje spoznati.....	19
Tabela 12: Število (f) in odstotek (f %) za trditev št. 4: Skupina učencev ga/jo med odmorom zbada, zasmehuje in žali.....	20
Tabela 13: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje: S kom se najpogosteje pogovarjaš o strpnosti in sprejemanju drugačnosti?.....	21
Tabela 14: Predlogi učencev, kako zmanjšati nestrpnost.....	22

SEZNAM GRAFOV

Graf 1: Odstotek (f %) za trditev št. 1: Učiteljica ga posede poleg mene. Kako se počutim?.....	11
Graf 2: Odstotki (f %) za trditev št. 2: Učiteljica me prosi, da mu/ji pomagam pri učenju.....	12
Graf 3: Odstotki (f %) za trditev št. 3: Med odmorom se z njim/njo pogovarjam in ga/jo želim bolje spoznati.....	13
Graf 4: Odstotki (f %) za trditev št. 4: Skupina učencev ga/jo med odmorom zbada, zasmehuje in žali.....	14
Graf 5: Odstotki (f %) za trditev št. 1: Učiteljica ga posede poleg mene. Kako se počutim?.....	15
Graf 6: Odstotki (f %) za trditev št. 2: Učiteljica me prosi, da mu/ji pomagam pri učenju.....	16
Graf 7: Odstotki (f %) za trditev št. 3: Med odmorom se z njim/njo pogovarjam in ga/jo želim bolje spoznati.....	16
Graf 8: Odstotki (f %) za trditev št. 4: Skupina učencev ga/jo med odmorom zbada, zasmehuje in žali.....	17
Graf 9: Odstotki (f %) za trditev št. 1: Učiteljica ga posede poleg mene. Kako se počutim?.....	18
Graf 10: Odstotki (f %) za trditev št. 2: Učiteljica me prosi, da mu/ji pomagam pri učenju.....	19
Graf 11: Odstotki (f %) za trditev št. 3: Med odmorom se z njim/njo pogovarjam in ga/jo želim bolje spoznati.....	19
Graf 12: Odstotki (f %) za trditev št. 4: Skupina učencev ga/jo med odmorom zbada, zasmehuje in žali.....	20
Graf 13: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje: S kom se najpogosteje pogovarjaš o strpnosti in sprejemanju drugačnosti?.....	21

SEZNAM SLIK

Slika 1: Ljudje smo si med seboj različni, vendar se premalokrat zavedamo,.....	5
---	---

POVZETEK

Živimo v družbi različnih kultur, zato se vsakodnevno srečujemo z drugačnostjo, raznolikostjo, kar pa od ljudi zahteva večjo strpnost. Strpnost je temelj sodobne demokratične oblasti, ki spodbuja spoštovanje in varstvo človekovih pravic.

S pomočjo anketnega vprašalnika smo želeli ugotoviti, kako strpni so učenci III. triade Osnovne šole Frana Kranjca Celje do ljudi, ki izhajajo iz različnih kultur.

Izkazalo se je, da so učenci III. triade Osnovne šole Frana Kranjca Celje najbolj strpni do učencev, ki prihajajo iz držav EU. Predvidevamo, da je takšna razlika povezana predvsem s pozitivnim poročanjem medijev o državah EU, hkrati pa smo mnenja, da se učenci najlažje poistovetijo z njihovimi navadami in obstoječo kulturo. Pri sprejemanju drugačnosti učencev, ki prihajajo iz bivših držav Jugoslavije in Romov, so se učenci III. triade znašli ravno nekje vmes – na razpotju med strpnostjo in nestrpnostjo. Odgovori učencev so namreč pokazali, da približno enak odstotek učencev sprejema oziroma ne sprejema njihove »drugačnosti«.

Glede na dobljene rezultate, se nam poraja vprašanje, kakšna je vloga staršev pri privzganju strpnosti svojih otrok.

Rešitev vidimo predvsem v sprejemanju odgovornosti za lastna dejanja, dodatnem izobraževanju in širjenju lastnih obzorij.

1 UVOD

Sem učenka 8. a razreda Osnovne šole Frana Kranjca Celje. Po predlogu mentorice sem se odločila raziskati področje (ne)strpnosti do ljudi, ki izhajajo iz različnih kultur. V današnji družbi se namreč (ne)strpnost odraža na mnogo načinov, meja med njima pa je pogosto zabrisana.

Namen raziskovalne naloge je ugotoviti, kako strpni so učenci III. triade Osnovne šole Frana Kranjca Celje do različnih kultur. Zanimala nas je predvsem razlika v sprejemanju drugačnosti ljudi različnega kulturnega in jezikovnega porekla. Obenem smo želeli ugotoviti, s kom se najpogosteje pogovarjajo o (ne)strpnosti in kakšne so njihove konkretne ideje, kako zmanjšati nestrpnost po svetu.

Praden smo se lotili raziskovanja, smo v knjižnici poiskali in prebrali različno literaturo ter prebrskali številne spletne strani in v teoretičnem delu zapisali že uveljavljena teoretična izhodišča na področju (ne)strpnosti in človekovih pravic.

Do odgovorov na naša vprašanja o (ne)strpnosti smo prišli s pomočjo anketnega vprašalnika za učence, kjer so nas zanimali predvsem njihovi pogledi o sprejemanju drugačnosti ljudi, s katerimi se največkrat srečujejo v vsakodnevnem življenju. Pogovorili smo se z učenkama naše šole, ki sta spregovorili predvsem o ovirah, s katerimi sta se srečevali pri vključevanju v novo okolje.

TEORETIČNI DEL

2 VSI DRUGAČNI, VSI ENAKOPRAVNI?

Veliko stvari, ki jih imamo v življenju za samoumevne, temeljijo na »človekovih pravicah«. So pravice vseh ljudi tega sveta in vključujejo pravico, da drugi z nami ravnajo dostojno in spoštljivo, da lahko živimo svobodno in povemo, kaj mislimo. Stoletja so se ljudje borili za njihovo uresničitev in to pogosto plačali tudi s svojimi življenji, boj pa še vedno ni končan. Marsikje po svetu namreč še živijo otroci, ženske in moški, ki jim te pravice kratijo (Album človekovih pravic, 1993). Gandon (2008) navaja pretresljive podatke, ki pričajo o kršenju človekovih pravic po vsem svetu:

- ◆ 250 milijonov otrok po svetu dela,
- ◆ 1,5 milijarde ljudi živi pod pragom revščine,
- ◆ več kot 100 milijonov otrok celega sveta ne hodi v šolo,
- ◆ trgovci z ljudmi letno zaslužijo kar 15 milijard dolarjev,
- ◆ ženskam so ponekod po svetu za neubogljivost in prešuštvo zagrožene strašne kazni (kamenjanje, sežiganje).

Glavni namen človekovih pravic je zaščititi šibkejše, tiste, ki ne zmorejo sami poskrbeti za svoje pravice. Vedeti je potrebno, da so to pravice vseh ljudi sveta in da je pri uveljavljanju svojih pravic vedno potrebno upoštevati tudi pravice drugih in da se naša svoboda konča tam, kjer se začne svoboda drugega. Varstvo človekovih pravic in zagotavljanje njihovega spoštovanja je najbolj učinkovita pot za ohranitev miru. To pa je odgovornost nas vseh«. (Album človekovih pravic, 1993, str. 3).

3 OSNOVNI KONCEPT STRPNOSTI

Toleranco drugače imenujemo strpnost. Je nujna podlaga za vzdrževanje miru v družbi. Brez nje sožitje različnih ljudi, pogledov, stališč, verovanj in življenjskih navad ne bi bilo mogoče. Strpnost je obenem temelj sodobne demokratične oblasti, ki spodbuja spoštovanje in varstvo človekovih pravic in svoboščin (Živec, 2003).

Pojem strpnosti je zelo težko določiti, saj zanjo obstajajo številne opredelitve. Najbolj splošno in mednarodno veljavno definicijo najdemo v Deklaraciji o načelih strpnosti, ki so jo leta 1995 sprejele članice UNESCO v Parizu in strpnost opredeljuje kot spoštovanje, sprejemanje in priznavanje bogate raznolikosti svetovnih kultur. Spodbuja jo odprtost, znanje, sporazumevanje in svoboda misli (Živec, 2003).

Gre za vrlino in priučeno socialno veščino, ki ne pomeni le, da nekaj dopuščamo brez nasprotovanja oziroma da nečesa ne prepovedujemo. Biti strpen do nečesa pomeni tudi spoštovati drugačnost. Strpen posameznik sprejema drugačnost in je sposoben dojemati različnost v smislu: Ti in jaz sva različna. Različno izgledava, misliva in se različno izražava, vendar za naju ni moteče, če se v nekaterih stvareh ne strinjava (Palomares, 2001).

Vsak dan se v različnih situacijah srečujemo z novimi ljudmi in ugotavljamo, da smo si ljudje med seboj različni. Imamo različne interese, prepričanja, navade in vrednote. »Toleranca se prične z dopuščanjem drugačnosti in se nadgrajuje z učenjem do drugačnih« (Palomares, 2001, str. 8). Če bi vsakdo izmed nas odrekel pravico obstajanja vsem, ki nam niso podobni, bi zelo težko živeli skupaj. Že tako ali tako preveč časa preživljamo tako, da se med seboj prerekamo, zmerjamo in živimo drug mimo drugega (Gandon, 2008).

Strpen posameznik je odprt v svojem mišljenju, spoštljiv do drugih in drugačnih. Na stvari vedno gleda iz različnih zornih kotov, vsa stališča in mnenja pa sprejema kot enakovredna svojim (Živec, 2003).

Slika 1: Ljudje smo si med seboj različni, vendar se premalokrat zavedamo, da nas ravno te razlike bogatijo.

3. 1 RAZVOJ IN NASTANEK NETOLERANCE

Čeprav splošna deklaracija o človekovih pravicah pravi, da se vsi ljudje rodimo svobodni, marsikomu le ni samo po sebi umevno, da mora človeka vselej spoštovati, ne glede na etnične in kulturne razlike, veroizpoved, raso ... (Gandon, 2008).

Pojav in nastanek netolerance je izjemno kompleksen pojav, ki ga ne moremo razložiti z nobeno teorijo. Zato se pri razlagi strokovnjaki poslužujejo večih razlag.

V obdobju otroštva smo zelo dojemljivi za prevzemanje prepričanj, odnosov in vedenjskih vzorcev. Učimo se tako, da posnemamo tisto, kar vidimo in doživimo. Obenem se v tem obdobju učimo tudi čustvovanja in se tako posledično naučimo predsodkov. Raziskave so pokazale, da se že predšolski otroci zavedajo rasnih razlik, do težave pride takrat, ko jih začnejo povezovati z negativnimi čustvi in vrednotenji. Otroci v času dozorevanja svoje predsodke nadgrajujejo še s prepričanji (stereotipi) (Palomares, 2001).

V obdobju adolescence se pri otroku pojavi želja po druženju. Druženju s tistimi, ki imajo enake interese, želje, prepričanja. Enakost nam namreč daje večji občutek medsebojne

povezanosti in pripadnosti, lažja identifikacijo in posledično vpliva na zdrav razvoj in nastanek samopodobe posameznika. Biti del skupine, kjer imajo vsi med seboj enak status, je normalen del razvoja, vendar nas lahko prikrajša za bogastvo izkušenj z drugačnimi (Palomares, 2001).

3.2 OBLIKE NESTRPNOSTI

Nestrpnost se pojavlja v različnih oblikah. Na voljo so določeni pokazatelji, ki nas opozorijo, da lahko temu sledi še mnogo drugih in tako se ustvarja nepretrgan krog nasilja in nestrpnosti. Pokazatelji se lahko v določenih okoliščinah pojavljajo skupaj ali posamično. Živec (2003) navaja 15 takšnih pokazateljev, nekateri od njih so:

- ◆ **Jezik:** podcenjevalni jezik, ki ponižuje, očrni in razčloveči določene skupine.
- ◆ **Stereotipiziranje:** Opisovanje članov skupine z določenimi lastnostmi, predvsem negativnimi.
- ◆ **Zasmehovanje:** Vzpodbujanje pozornosti do določenih človeških lastnosti in vzorcev vedenja.
- ◆ **Predsodek:** Mnenje, izoblikovano na osnovi stereotipov bolj kot na dejstvih.
- ◆ **Grešni kozel:** Obtoževanje skupine ali posameznikov za nastalo situacijo.
- ◆ **Diskriminacija:** Izključevanje na osnovi predsodkov.
- ◆ **Ustrahovanje**
- ◆ **Izključevanje**
- ◆ **Izključitev**

Med najbolj skrajne oblike nestrpnega obnašanja prištevamo rasizem in antisemitizem (usmerjen proti Judom). Rasisti izhajajo iz ideje, da pripadajo boljši, večvredni rasi. Gojijo sovraštvo in prezir do vseh ostalih in živijo v prepričanju, da lahko nekoga, ki ima drugačno barvo kože ali drugo telesno lastnost označijo za manjvrednega (Gandon, 2008).

Zgodovino so zaznamovale številne tragedije, ki so plod človekovega pohlepa in želje po oblasti. Tvrstne tragedije nas vedno znova opominjajo na to, kako daleč lahko seže nestrpnost ljudi in kako katastrofalne posledice lahko ima za celoten planet.

Primer takšne tragedije se je zgodil leta 1992, ko so se Srbi iz nekdanje Jugoslavije pod vodstvom Slobodana Miloševića odločili, da iz države izženejo vse, ki niso Srbi. Izvajali so tako imenovano »etnično čiščenje« in v Bosni in Hercegovini pobili vse moške, ženske pa posiljevali. Begunci so v nečloveških razmerah zapuščali svoje vasi (Gandon, 2008).

4 PRAVA SMER ...

Spoštovanje lahko izkažemo z nadvse preprostimi dejanji, ki jih premore vsak izmed nas. Namenimo nasmeh in pomagajmo drugim, hkrati pa se pričnimo zavedati, da vsi nimajo enakega življenjskega sloga, kulture ali zgodovine. Če to zmoremo sprejeti, smo strpni (Gandon, 2008).

Tudi šole lahko veliko naredijo za izboljšanje odnosov in zmanjševanje napetosti med učenci različnega narodnostnega in jezikovnega porekla. Vzpodbudno je, da šola uvede norme in pravila, ki podpirajo drugačnost in predvidi sankcije, v primeru nasilja ali nadlegovanja učencev.

Učenci, ki obiskujejo takšno šolo, se ne skrivajo pred dejstvom, da smo si ljudje med seboj različni, pač pa s pomočjo raznolikosti, ki jo nudi drugačnost, bogatijo svoje izkušnje (Palomares, 2001).

Pomemben korak do strpne in pravične družbe je sprejemanje drugačnosti, ki od vseh terja okrepitev strpnosti do drugačnih in njihovo priznavanje. Potreben je temeljit miselni premik in predvsem spoznanje, da medsebojne razlike bogatijo (Gantar, 2010).

RAZISKOVALNI DEL

6 NAMEN

Namen raziskovalne naloge je ugotoviti, kako strpni so učenci III. triade Osnovne šole Frana Kranjca Celje do različnih kultur. Zanimala nas je predvsem razlika v sprejemanju drugačnosti ljudi različnega kulturnega in jezikovnega porekla. Obenem smo želeli ugotoviti, s kom se najpogosteje pogovarjajo o (ne)strpnosti in kakšne so njihove konkretne ideje, kako zmanjšati nestrpnost po svetu.

7 HIPOTEZE

Pri opredelitvi hipotez smo se oprli na dosedanja teoretična izhodišča in lastne izkušnje s področja medkulturne strpnosti.

H_1 = Učenci III. triade so najbolj nestrpni do pripadnikov romske skupnosti.

H_2 = Največ strpnosti se pokaže do pripadnikov EU.

H_3 = Učenci se o strpnosti in sprejemanju drugačnosti najpogosteje pogovarjajo z učitelji.

8 VZOREC

Naš vzorec raziskovanja predstavljajo vsi učenci III. triade Osnovne šole Frana Kranjca Celje. V raziskavi je sodelovalo 78 učencev.

9 POSTOPKI ZBIRANJA PODATKOV

Podatke smo pridobili z anketnim vprašalnikom za učence (priloga 2) ki je sestavljen iz vprašanj odprtega in zaprtega tipa.

V šoli smo 19. januarja 2011 učencem III. triade razdelili 90 anketnih vprašalnikov, ki so jih reševali pri urah etike (7. in 8. razred) in slovenskega jezika (9. razred). Do 24. januarja 2011 smo nazaj dobili 78 izpolnjenih anketnih vprašalnikov.

Pogovorili smo se tudi z učenkami naše šole, ki sta z nami podelili svojo izkušnjo o tem, s kakšnimi ovirami sta se srečevali ob prihodu v novo okolje in kako sta jih oziroma ali sta jih premostili in kdo jima je pri tem pomagal. Intervju je potekal v petek, 18. februarja 2011, ob 14.00. Intervju je potekal ob vnaprej pripravljenih vprašanjih.

10 MERSKI INSTRUMENT

Pri raziskovalnem delu smo si pomagali z anketnim vprašalnikom, ki zajema vprašanja zaprtega tipa, povezana predvsem z (ne)strpnostjo v šolskih situacijah, s katerimi se učenci vsakodnevno srečujemo. Prav tako zajema vprašanja odprtega tipa, ki anketirancem omogočajo izražanje lastnega mnenja o tem, kako zmanjšati nestrpnost po vsem svetu. Anketni vprašalnik je bil anonimen.

11 REZULTATI IN RAZLAGA

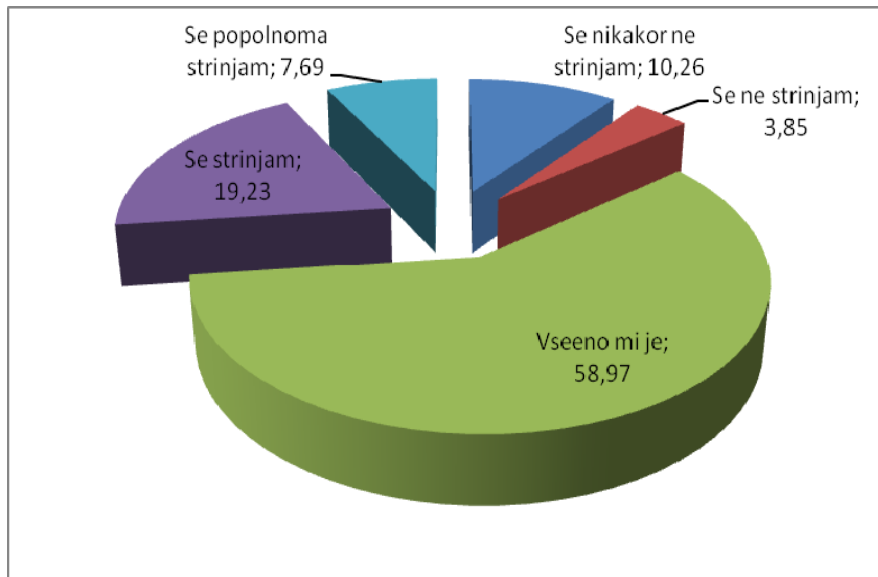
Pridobljene podatke smo po analizi prikazali v tabelah in grafih.

11.1 ANALIZA

SITUACIJA 1: Dobili ste novega sošolca/sošolko, ki prihaja iz držav bivše Jugoslavije.

Tabela 1: Število (f) in odstotek (f %) za trditev št. 1: Učiteljica ga posede poleg mene. Kako se počutim?

Stališče 1	UČENCI	
	f	f%
Se nikakor ne strinjam	8	10,26
Se ne strinjam	3	3,85
Vseeno mi je	46	58,97
Se strinjam	15	19,23
Se popolnoma strinjam	6	7,69
SKUPAJ	78	100

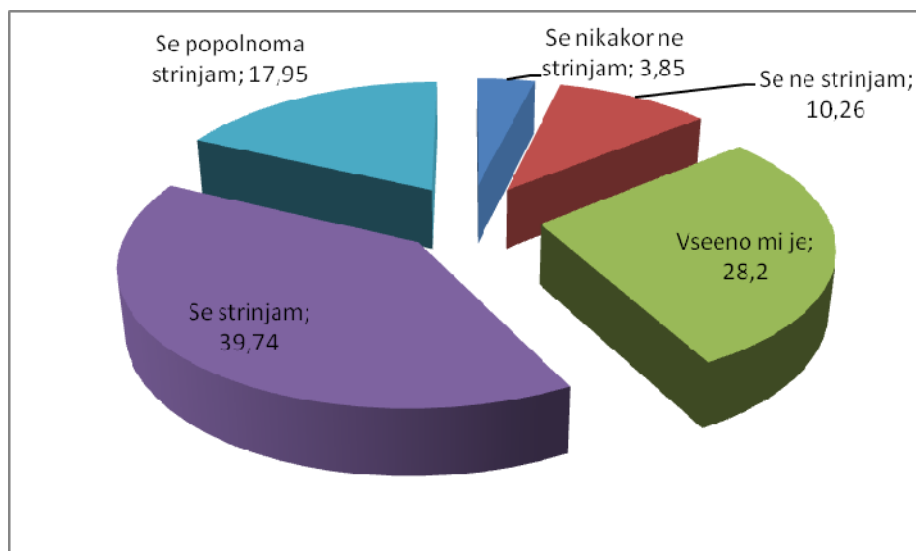
Graf 1: Odstotek (f %) za trditev št. 1: Učiteljica ga posede poleg mene. Kako se počutim?

Tabela in graf št. 1 prikazujeta podatke o tem, kako bi se učenci počutili ob sošolcu/sošolki, ki prihaja iz držav bivše Jugoslavije, če bi ga/jo učiteljica posegla poleg njih. Več kot polovici anketiranih učencev (58,97 %) bi bilo vseeno, ali sedijo poleg novega/nove sošolca/sošolke. Predvidevamo, da ta podatek kaže na brezbržnost v sprejemanju drugačnosti ljudi, ki izhajajo iz drugih kultur.

S tem bi se strinjalo 19,23 % oziroma popolnoma strinjalo 7,69 % vseh anketiranih. Kar 8 učencev (10,26 %) je odgovorilo, da se nikakor ne strinjajo s tem, da bi sedeli poleg novega sošolca/sošolke.

Tabela 2: Število (f) in odstotek (f %) za trditev št. 2: Učiteljica me prosi, da mu/ji pomagam pri učenju.

Stališče 2	UČENCI	
	f	f %
Se nikakor ne strinjam	3	3,85
Se ne strinjam	8	10,26
Vseeno mi je	22	28,20
Se strinjam	31	39,74
Se popolnoma strinjam	14	17,95
SKUPAJ	78	100

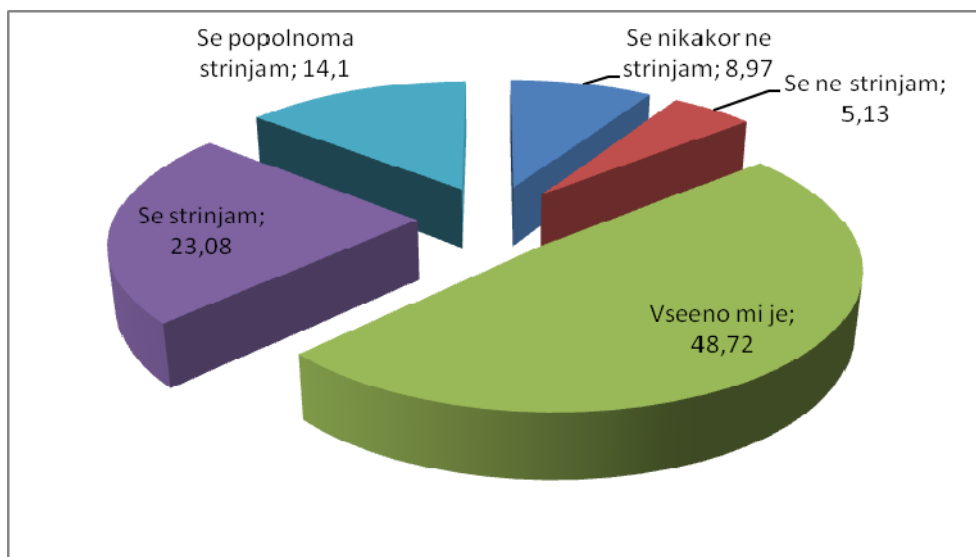

Graf 2: Odstotki (f %) za trditev št. 2: Učiteljica me prosi, da mu/ji pomagam pri učenju.

Analiza podatkov o tem, ali bi učenci pomagali novemu sošolcu/sošolki, če bi ga/jo učiteljica tako prosila, kaže, da se s tem ne bi strinjalo 10,26 % učencev oziroma nikakor strinjalo 3,85 % anketirancev. Skoraj tretjini anketiranih učencev bi bilo vseeno (28,20 %). Na pomoč bi mu/ji priskočila dobra polovica anketiranih učencev (57,69 %).

Tabela 3: Število (f) in odstotek (f %) za trditev št. 3: Med odmorom se z njim/njo pogovarjam in ga/jo želim bolje spoznati.

Stališče 3	UČITELJI	
	f	f %
Se nikakor ne strinjam	7	8,97
Se ne strinjam	4	5,13
Vseeno mi je	38	48,72
Se strinjam	18	23,08
Se popolnoma strinjam	11	14,10
SKUPAJ	78	100

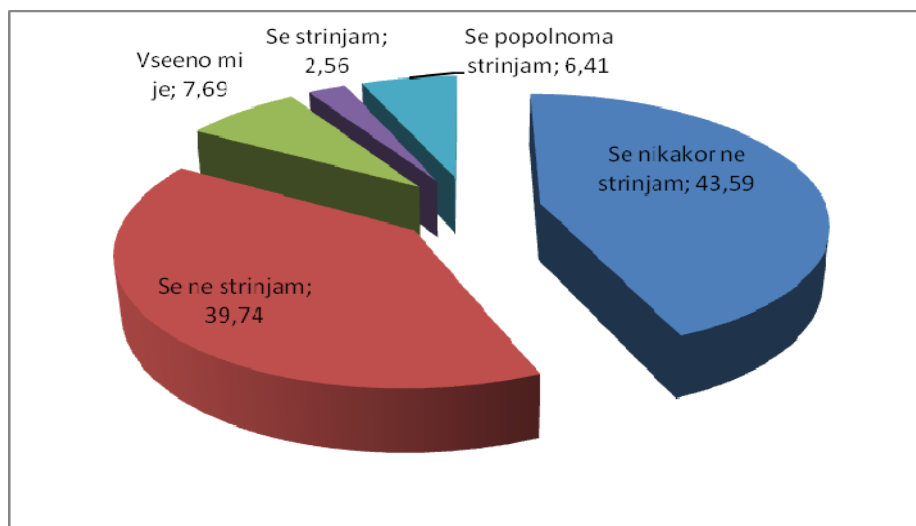

Graf 3: Odstotki (f %) za trditev št. 3: Med odmorom se z njim/njo pogovarjam in ga/jo želim bolje spoznati.

Tabela in graf št. 3 prikazujeta podatke o tem, kaj bi se dogajalo med odmorom in ali bi učenci želeli spoznati novega sošolca/sošolko. Podatki kažejo, da se s to trditvijo strinja kar 23,08 % anketiranih in popolnoma strinja dodatnih 14,10 %. S tem se ne bi strinjalo 5,13 % učencev oziroma nikakor strinjalo 8,97 %. Skoraj polovici anketiranih učencev bi bilo vseeno (48,72 %).

Tabela 4: Število (f) in odstotek (f %) za trditev št. 4: Skupina učencev ga/jo med odmorom zbada, zasmehuje in žali.

Stališče 4	UČENCI	
	f	f %
Se nikakor ne strinjam	34	43,59
Se ne strinjam	31	39,74
Vseeno mi je	6	7,69
Se strinjam	2	2,56
Se popolnoma strinjam	5	6,41
SKUPAJ	78	100

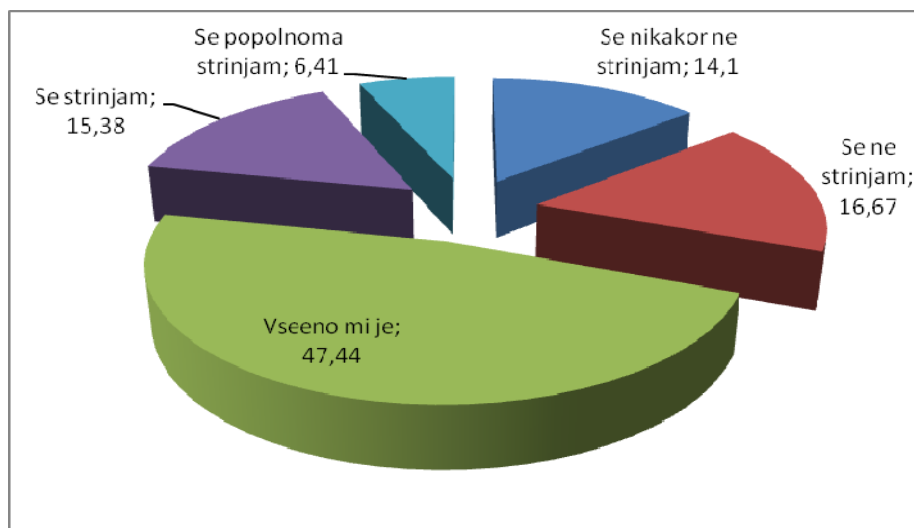
Graf 4: Odstotki (f %) za trditev št. 4: Skupina učencev ga/jo med odmorom zbadajo, zasmehuje in žali.

Tabela in graf št. 4 prikazujeta podatke o tem, kaj učenci menijo o strpnosti svojih vrstnikov. Zanimalo nas je, ali so pogosto priča nestrpnemu vedenju svojih vrstnikov. Spodbuden je podatek, ki kaže, da se s to trditvijo ne strinja kar 39,74 % in nikakor strinja še dodatnih 43,59 % anketiranih učencev. S trditvijo, ki pravi, da sošolci pogosto zbadajo in žalijo, se strinja le 2,56 % oziroma popolnoma strinja 6,41 % učencev.

SITUACIJA 2: Dobili ste novega sošolca/sošolko, ki je Rom/Romkinja.

Tabela 5: Število (f) in odstotek (f %) za trditev št. 1: Učiteljica ga posede poleg mene. Kako se počutim?

Stališče 1	UČENCI	
	f	f %
Se nikakor ne strinjam	11	14,10
Se ne strinjam	13	16,67
Vseeno mi je	37	47,44
Se strinjam	12	15,38
Se popolnoma strinjam	5	6,41
SKUPAJ	78	100

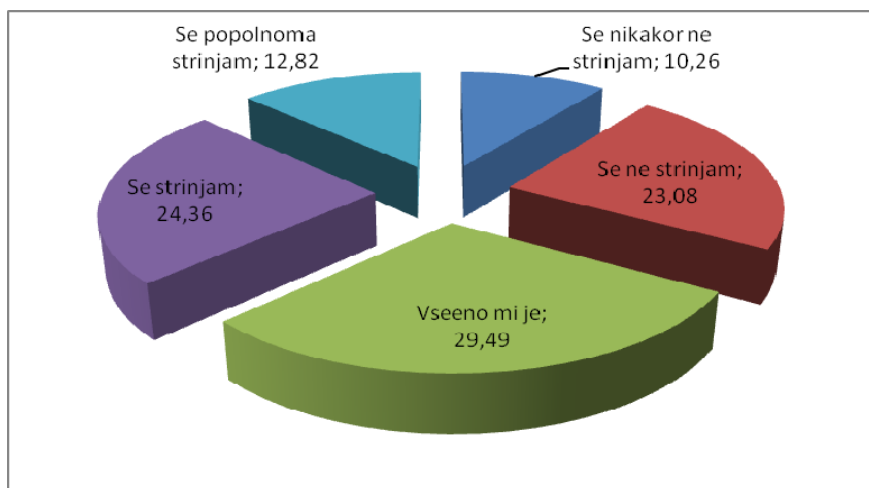

Graf 5: Odstotki (f %) za trditev št. 1: Učiteljica ga posede poleg mene. Kako se počutim?

Tabela in graf št. 5 prikazujeta podatke o tem, kako bi se učenci počutili ob sošolcu/sošolki, ki je Rom/Romkinja, če bi ga/jo učiteljica posegla poleg njih. S tem bi se strinjalo 15,38 % oziroma popolnoma strinjalo 6,41 % vseh anketiranih. Zaskrbljujoč je podatek, ki kaže, da se 16,67 % učencev s tem ne bi strinjalo oziroma nikakor strinjalo dodatnih 14,1 % anketiranih. 47,44 % učencem bi bilo vseeno. Iz teh podatkov lahko predvidevamo, da je to posledica vpliva pretežno negativnega poročanja medijev ter nepoznavanja romske kulture.

Tabela 6: Število (f) in odstotek (f %) za trditev št. 2: Učiteljica me prosi, da mu/ji pomagam pri učenju.

Stališče 2	UČENCI	
	f	f%
Se nikakor ne strinjam	8	10,26
Se ne strinjam	18	23,08
Vseeno mi je	23	29,49
Se strinjam	19	24,36
Se popolnoma strinjam	10	12,82
SKUPAJ	78	100

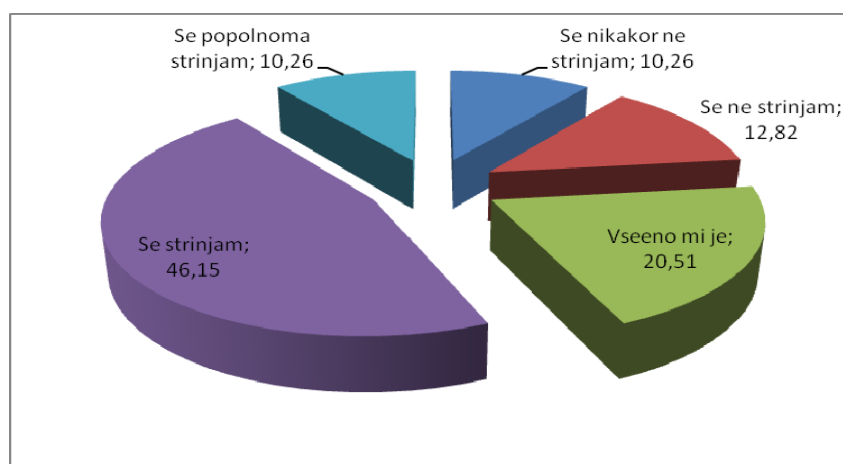

Graf 6: Odstotki (f %) za trditev št. 2: Učiteljica me prosi, da mu/ji pomagam pri učenju.

Analiza podatkov o tem, ali bi učenci pomagali novemu sošolcu/sošolki, če bi ga/jo učiteljica tako prosila, kaže, da se s tem ne bi strinjalo 18 (23,08 %) učencev oziroma nikakor strinjalo 8 (10,26 %) anketiranih. Skoraj tretjini anketiranih učencev bi bilo vseeno (29,49 %), na pomoč pa bi mu/ji priskočilo 29 anketiranih učencev (37,18 %) (glej graf in tabelo št. 6).

Tabela 7: Število (f) in odstotek (f %) za trditev št. 3: Med odmorom se z njim/njo pogovarjam in ga/jo želim bolje spoznati.

Stališče 3	UČENCI	
	f	f %
Se nikakor ne strinjam	8	10,26
Se ne strinjam	10	12,82
Vseeno mi je	16	20,51
Se strinjam	36	46,15
Se popolnoma strinjam	8	10,26
SKUPAJ	78	100

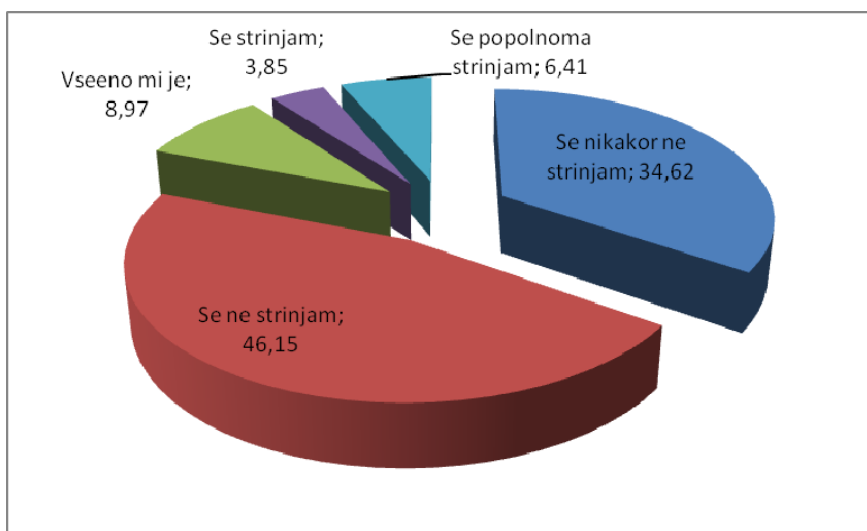

Graf 7: Odstotki (f %) za trditev št. 3: Med odmorom se z njim/njo pogovarjam in ga/jo želim bolje spoznati.

Tabela in graf št. 9 prikazujeta podatke o tem, kako bi se učenci do sošolca/sošolke obnašali v času odmora in ali bi se želeli z njim/njo pogovarjati. S to trditvijo se je strinjalo 46,15 % oziroma popolnoma strinjalo 10,26 % vseh anketiranih učencev. V času odmora se z novim sošolcem/sošolko ne bi pogovarjalo kar 18 učencev (33,33 %).

Tabela 8: Število (f) in odstotek (f %) za trditev št. 4: Skupina učencev ga/jo med odmorom zbadaj, zasmehuje in žali.

Trditev 4	UČITELJI	
	f	f %
Se nikakor ne strinjam	27	34,62
Se ne strinjam	36	46,15
Vseeno mi je	7	8,97
Se strinjam	3	3,85
Se popolnoma strinjam	5	6,41
SKUPAJ	78	100

Graf 8: Odstotki (f %) za trditev št. 4: Skupina učencev ga/jo med odmorom zbadaj, zasmehuje in žali.

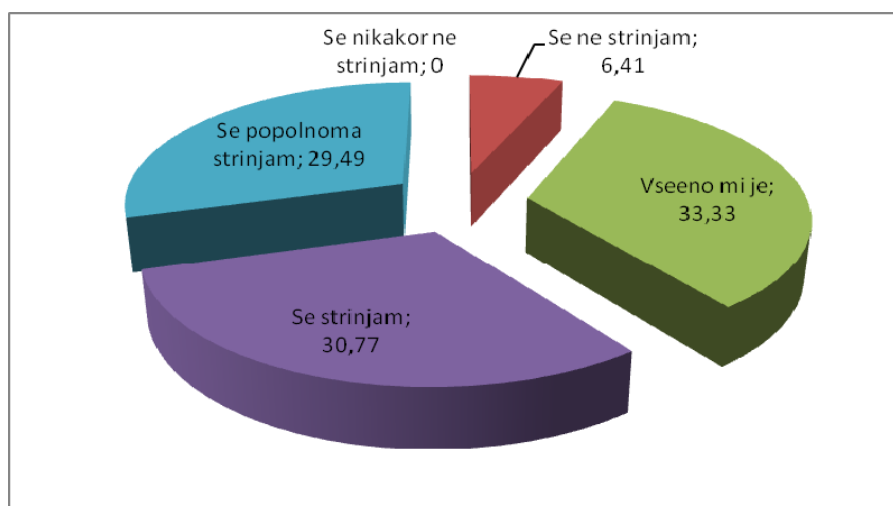
Tabela in graf št. 8 prikazujeta podatke o tem, kaj učenci menijo o strpnosti svojih vrstnikov. Zanimalo nas je, ali so pogosto priča nestrpnemu vedenju svojih vrstnikov. Spodbuden je podatek, ki kaže, da se s to trditvijo ne strinja kar 46,15 % in nikakor strinja dodatnih 34,62 % anketiranih učencev. S trditvijo, ki pravi, da drugi sošolci pogosto zbadajo in žalijo, se strinja le 3,85 % oziroma popolnoma strinja 6,41 % učencev.

SITUACIJA 3: Dobili ste novega sošolca/sošolko, ki prihaja iz države EU (npr. Nemčije, Avstrije).

Tabela 9: Število (f) in odstotek (f %) za trditev št. 1: Učiteljica ga posede poleg mene. Kako se počutim?

Stališče 1	UČENCI	
	f	f %
Se nikakor ne strinjam	0	0,00
Se ne strinjam	5	6,41
Vseeno mi je	26	33,33
Se strinjam	24	30,77
Se popolnoma strinjam	23	29,49
SKUPAJ	78	100

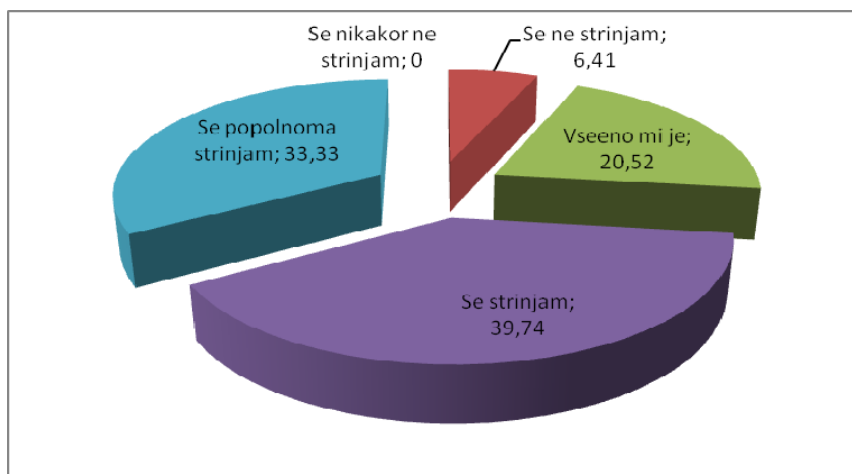

Graf 9: Odstotki (f %) za trditev št. 1: Učiteljica ga posede poleg mene. Kako se počutim?

Tabela in graf št. 9 prikazujeta podatke o tem, kako bi se učenci počutili ob sošolcu/sošolki, ki prihaja iz držav EU, če bi ga/jo učiteljica posegla poleg njih. S tem bi se strinjalo 30,77 % oziroma popolnoma strinjalo 29,49 % vseh anketiranih. Tistih učencev, ki jim bi bilo vseeno, je 33,33 %. Le 6,41 % učencev se s tem ne bi strinjalo.

Tabela 10: Število (f) in odstotek (f %) za trditev št. 2: Učiteljica me prosi, da mu/ji pomagam pri učenju.

Stališče 2	UČENCI	
	f	f %
Se nikakor ne strinjam	0	0,00
Se ne strinjam	5	6,41
Vseeno mi je	16	20,52
Se strinjam	31	39,74
Se popolnoma strinjam	26	33,33
SKUPAJ	78	100

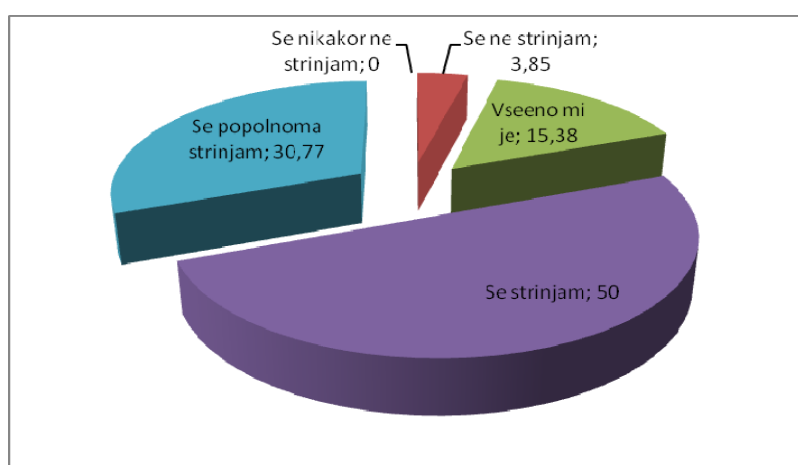
Graf 10: Odstotki (f %) za trditev št. 2: Učiteljica me prosi, da mu/ji pomagam pri učenju.

Analiza podatkov o tem, ali bi učenci pomagali novemu sošolcu/sošolki, če bi ga/jo učiteljica tako prosila, kaže, da se s tem ne bi strinjalo le 5 (6,41 %) anketiranih učencev. S tem bi se strinjalo kar 39,74 % oziroma popolnoma strinjalo 33,33 % vseh anketiranih.

Tistih učencev, ki bi jim bilo vseeno, je 16 (20,52 %).

Tabela 11: Število (f) in odstotek (f %) za trditev št. 3: Med odmorom se z njim/njo pogovarjam in ga/jo želim bolje spoznati.

Stališče 3	UČITELJI	
	f	f%
Se nikakor ne strinjam	0	0,00
Se ne strinjam	3	3,85
Vseeno mi je	12	15,38
Se strinjam	39	50,00
Se popolnoma strinjam	24	30,77
SKUPAJ	78	100

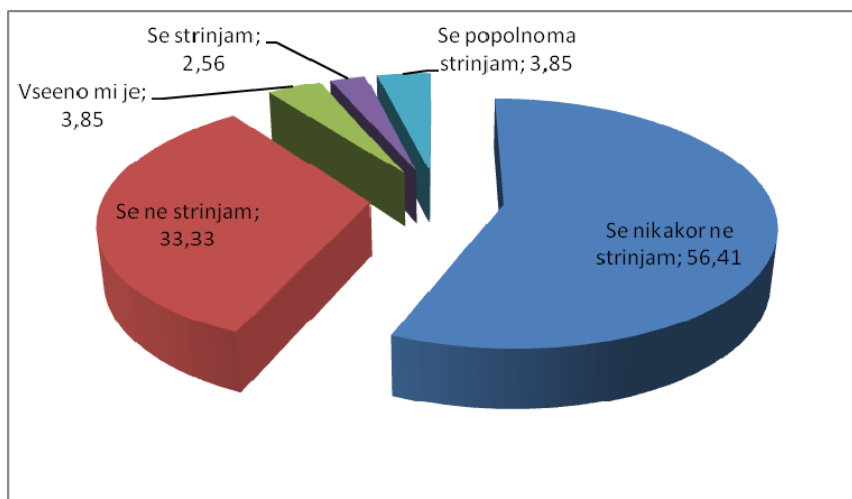

Graf 11: Odstotki (f %) za trditev št. 3: Med odmorom se z njim/njo pogovarjam in ga/jo želim bolje spoznati.

Tabela in graf št. 12 prikazujeta podatke o tem, kako bi se učenci do sošolca/sošolke obnašali v času odmora in ali bi se želeli z njim/njo pogovarjati. S to trditvijo se je strinjalo kar 50,00 % oziroma popolnoma strinjalo 30,77 % vseh anketiranih učencev. V času odmora se z novim sošolcem/sošolko ne bi pogovarjali le 3 učenci (3,85 %).

Tabela 12: Število (f) in odstotek (f %) za trditev št. 4: Skupina učencev ga/jo med odmorom zbada, zasmehuje in žali.

Stališče 4	UČENCI	
	f	f%
Se nikakor ne strinjam	44	56,41
Se ne strinjam	26	33,33
Vseeno mi je	3	3,85
Se strinjam	2	2,56
Se popolnoma strinjam	3	3,85
SKUPAJ	78	100

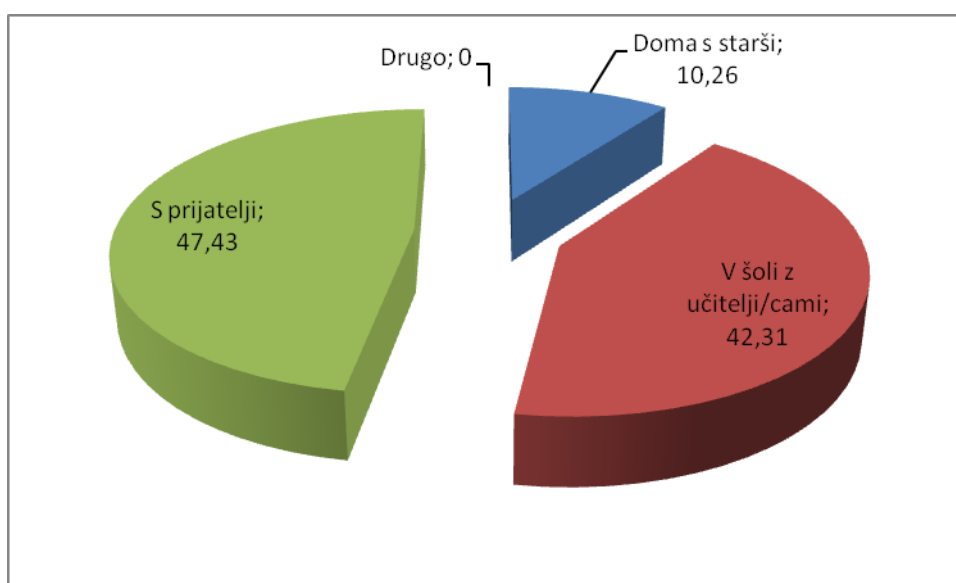

Graf 12: Odstotki (f %) za trditev št. 4: Skupina učencev ga/jo med odmorom zbada, zasmehuje in žali.

Tabela in graf št. 12 prikazujeta podatke o tem, kaj učenci menijo o strpnosti svojih vrstnikov. Zanimalo nas je, ali so pogosto priča nestrpnemu vedenju svojih vrstnikov. Spodbuden je podatek, ki kaže, da se s to trditvijo ne strinja kar 33,33 % in nikakor strinja dodatnih 56,41 % anketiranih učencev. S trditvijo, ki pravi, da drugi sošolci pogosto zbadajo in žalijo, se strinja le 2,56 % oziroma popolnoma strinja 3,85 % učencev.

Tabela 13: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje: S kom se najpogosteje pogovarjaš o strpnosti in sprejemanju drugačnosti?

Stališče 4	UČENCI	
	f	f%
Doma s starši	8	10,26
V šoli z učitelji/cami	33	42,31
S prijatelji	37	47,43
Drugo	0	0,00
SKUPAJ	78	100

Graf 13: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje: S kom se najpogosteje pogovarjaš o strpnosti in sprejemanju drugačnosti?

Analiza podatkov o tem, s kom se učenci najpogosteje pogovarjajo o (ne)strpnosti je pokazala, da je učenci najbolj pogosto o (ne)strpnosti pogovarjajo s svojimi prijatelji (47,43 %) in učitelji (42,31 %). Le 8 učencev (10,26 %) je odgovorilo, da se najpogosteje o (ne)strpnosti pogovarjajo s svojimi starši (glej tabelo in graf št. 13).

Analiza odprtega tipa vprašanja, kjer smo učence spraševali, kako bi, če bi imeli politično moč, zmanjšali nestrpnost, ki vlada po svetu, je pokazala, da je njihovih idej toliko, da bi jih težko razporedili v kategorije, saj se je veliko odgovorov pojavilo le enkrat. Tako smo asociacije kar zapisali v tabelo (tabela 14).

Tabela 14: Predlogi učencev, kako zmanjšati nestrpnost.

Ljudje bi se morali med seboj več pogovarjati in povezovati.	Uvedel bi zapor in zelo stroge kazni za tiste, ki ne spoštujejo pravic ljudi.
Tiste, ki bi bili nestrpni, bi kaznoval z dodatnim delom.	Ustanovil bi kraj, kjer bi različni ljudje pomagali drug drugemu, in ga ogradil.
Vsem bi povedal, da naj z drugimi ravnajo tako, kot želijo da bi drugi z njimi.	Uvedel bi skupno življenje ljudi, ki niso strpni, s tistimi, ki jih prezirajo. Tako bi se morali ujet.
Povečal bi plače, da bi bili vsi enotni.	Uvedla bi sestanke, na katere bi lahko prišel vsak in povedal svoje mnenje.
Ustanovil bi šole, v katere bi hodili vsi otroci, iz različnih držav.	Tega ne morem spremeniti. Lahko bi se trudila, da bi ljudi spremenila, a je to njihova volja.
Menim, da je to stvar posameznika.	

Tabela 14 prikazuje predloge učencev, kako bi zmanjšali nestrpnost, ki vlada po svetu. Dobili smo nekaj zanimivih odgovorov, skupno pa jim je predvsem to, da bi se ljudje po mnenju učencev morali bolj povezovati in pogovarjati. Zanimive se nam zdijo ideje, da bi uvedli skupno življenje ljudi, ki so nestrpni, s tistimi, ki so pogosto prezirani in nespoštovani. Prav tako je veliko učencev mnenja, da je potrebno kršitelje človekovih pravic strogo kaznovati. Nekateri učenci so mnenja, da v zvezi z nestrpnostjo ni moč narediti prav nič, saj je le – ta stvar vsakega posameznika.

11. 2 RAZLAGA HIPOTEZ

S pomočjo dobljenih rezultatov smo potrdili ali ovrgli hipoteze pred začetkom raziskovanja.

H₁ = Učenci III. triade so najbolj nestrpni do pripadnikov romske skupnosti.

Domnevo, da so učenci III. triade najbolj nestrpni do pripadnikov romske skupnosti, lahko v celoti ovrgemo, saj se pri odgovorih učencev ni pokazala bistvena razlika v sprejemanju drugačnosti Romov in učencev, ki prihajajo iz držav bivše Jugoslavije.

H₂ = Največ strpnosti se pokaže do pripadnikov EU.

Domnevo, da so učenci najbolj strpni do pripadnikov EU, lahko v celoti potrdimo, saj se je pri odgovorih učencev pokazala pomembna razlika v sprejemanju nove/novega sošolke/sošolca, ki prihaja iz države EU. Predvidevamo, da je takšna razlika povezana predvsem s pozitivnim poročanjem medijev o državah EU, hkrati pa se učenci najlažje poistovetijo z njihovimi navadami in obstoječo kulturo.

H₃ = Učenci se o strpnosti in sprejemanju drugačnosti najpogosteje pogovarjajo z učitelji.

Hipotezo, ki pravi, da se učenci III. triade o (ne)strpnosti najpogosteje pogovarjajo z učitelji, lahko le delno potrdimo, saj smo ugotovili, da se učenci prav tako pogosto kot z učitelji o (ne)strpnosti pogovarjajo tudi s prijatelji oziroma vrstniki.

12 INTERVJU

UČENKA 1:

1. S kakšnimi občutki in ovirami si se najprej srečala v novem okolju?

Prvič, ko sem prišla v šolo, me je bilo strah (kako govoriti, nisem razumela vseh besed, nova šola, učenci ...)

2. Kdo ti je najbolj pomagal pri vključevanju v novo okolje?

Pomagali so mi učenci (večinoma punce), učiteljice, gospa knjižničarka in moja razredničarka.

3. Kako se počutiš zdaj, ko si že nekaj časa v Sloveniji?

Zdaj sem vesela, ker sem prišla na to šolo in spoznala nove sošolce in učitelje. Tu se počutim dobro, saj so me vsi lepo sprejeli.

4. Kaj predlagaš drugim učencem, da se bodo lažje prilagodili novemu okolju?

Da naj se potrudijo, poslušajo, kako drugi izgovarjajo besede, naj berejo veliko knjig in vprašajo, če česa ne razumejo ali ne znajo.

UČENKA 2:

1. S kakšnimi občutki in ovirami si se najprej srečala v novem okolju?

Ko sem prišla v Slovenijo, me je bilo najbolj strah prvega dneva v šoli. Zelo malo sem razumela in nisem vedela, kaj mi želijo povedat.

2. Kdo ti je najbolj pomagal pri vključevanju v novo okolje?

Pomagali so mi vsi – učitelji, učiteljice, prijatelji in gospa knjižničarka.

3. Kako se počutiš zdaj, ko si že nekaj časa v Sloveniji?

Počutim se fajn. Zelo sem vesela, da sem spoznala nove prijatelje in učitelje, ki radi pomagajo.

4. Kaj predlagaš drugim učencem, da se bodo lažje prilagodili novemu okolju?

Čim več berite knjige, poslušajte učitelje in vprašajte, če česa ne razumete. Veliko se pogovarjajte s prijatelji.

13 OSEBNA IZKUŠNJA – sodelovanje v projektu:

Ljudje si velikokrat zatiskamo oči in se sprenevedamo, da je nestrpnost tema, ki se nas ne dotakne, saj imamo pogosto sebe za takšne, ki brezpogojno sprejemamo vse in vsakogar.

Zame je strpnost vrednota, ki bi jo morali privzgojiti otrokom že v otroštvu. Na žalost se učitelji vsakodnevno srečujemo z različnimi oblikami nestrpnosti, naša naloga pa je, da s svojim ravnanjem in razmišljanjem dajemo vzgled učencem in jih naučimo temeljnih vrednot življenja, kot so spoštovanje, sočutje, potrpežljivost in odgovornost.

V letošnjem letu smo v OPB izvajali projekt »Sending a postcard«, ki je le eden izmed mnogih projektov, ki poteka v okviru neprofitne mednarodne organizacije iEARN. Temeljni namen organizacije je mlade spodbuditi k razmišljanju o tem, kako lahko sami doprinesejo h kvaliteti življenja na našem planetu, njihov moto pa se glasi: »Učenje s svetom, ne le o njem.«

Učenci so si izmenjali voščilnice z učenci iz različnih držav sveta (Tajvan, Rusija, Združene države Amerike, Kanada, Brazilija, Barcelona) in tako na zelo zanimiv način spoznali tamkajšnje učence, njihovo kulturo, navade in praznike.

»Ko vidiš nasmeh na ustih otrok in iskrice v očeh, veš, da si naredil nekaj izjemnega. Otrokom si vsaj za nekaj trenutkov položil svet na dlan in jim pokazal, da kljub temu, da smo si med seboj tako zelo različni in živimo na različnih koncih sveta, smo navsezadnje vsi ljudje.

Prepričana sem, da lahko šole z aktivnim sodelovanjem v projektih in različnih akcijah veliko doprinesejo k izboljšanju odnosov med učenci in sprejemanju drugačnosti. Vendar naše delo nikoli ne bo končano.

»Bogastvo sveta je ravno v njegovi pestrosti.« (Maja Lupše)

Mentorica

14 ZAKLJUČEK

Strpnost je vrednota, ki je nujno potrebna za vzdrževanje miru v družbi. Prične se z dopuščanjem in sprejemanjem drugačnosti ljudi. Namesto, da veliko časa preživljamo tako, da se med seboj prerekamo in zmerjamo, bi se morali pričet zavedat, da nas ravno te razlike bogatijo.

Namen raziskovalne naloge je bil ugotoviti, kako strpni so učenci III. triade Osnovne šole Frana Kranjca Celje do različnih kultur. Zanimala nas je predvsem razlika v sprejemanju drugačnosti ljudi različnega kulturnega in jezikovnega porekla. Obenem smo želeli ugotoviti, s kom se najpogosteje pogovarjajo o (ne)strpnosti in kakšne so njihove konkretne ideje, kako zmanjšati nestrpnost po svetu. Glede na dobljene rezultate lahko rečemo, da so učenci III. triade Osnovne šole Frana Kranjca Celje najbolj strpni do učencev, ki prihajajo iz držav EU. Predvidevamo, da je takšna razlika povezana predvsem s pozitivnim poročanjem medijev o državah EU, hkrati pa smo mnenja, da se učenci najlažje poistovetijo z njihovimi navadami in obstoječo kulturo.

Pri sprejemanju drugačnosti učencev, ki prihajajo iz bivših držav Jugoslavije in Romov, so se učenci III. triade znašli ravno nekje vmes – na razpotju med strpnostjo in nestrpnostjo. Odgovori učencev so namreč pokazali, da približno enak odstotek učencev sprejema oziroma ne sprejema njihove »drugačnosti«.

Zanimivo se nam zdi, da se učenci najpogosteje o (ne)strpnosti pogovarjajo tako z učitelji kot s prijatelji oziroma svojimi vrstniki, obenem pa se sprašujemo, kakšno vlogo imajo pri privzganjanju strpnosti svojih otrok njihovi starši.

Učenci bi nestrpnost po svetu zmanjšali s strogimi kaznimi in zaporom za kršitelje človekovih pravic, obenem bi ustanovili šole in zgradbe, kjer bi nestrpni sobivali s tistimi, ki jih najpogosteje prezirajo. Drugi so mnenja, da ničesar ni moč spremeniti, saj je (ne)strpnost še vedno stvar vsakega posameznika.

Tako smo se znašli na razpotju, kjer je pot do strpnosti še dolga. Pomembno je, da se vsi pričnemo zavedati odgovornosti do lastnih dejanj in besed ter sprejemati druge kot enakovredne svojim.

VIRI IN LITERATURA

- Album človekovih pravic / Svet Evrope (1993). Ministrstvo za šolstvo in šport: Ljubljana.
- Gandon, O. (2008). *Razumeti svet : Izzivi jutrišnjega dne*. Ljubljana: Tehniška založba Slovenije.
- Gantar, P. V Sloveniji še vedno nestrpnost do Romov. Pridobljeno 29. 10. 2010 iz <http://www.delo.si/clanek/103064>
- Palomares, S. (2001). *Spodbujanje strpnosti in spoštovanja drugačnosti* : [priročnik za vzgojitelje, učitelje in svetovalne delavce : za učinkovito delo v vzgoji in izobraževanju]. Ljubljana: Inštitut za psihologijo osebnosti.
- Živec, J. (2003). *Nestrpnost do ljudi drugačne nacionalnosti na primeru socialne distance v 80-ih in 90-ih letih*. Diplomsko delo.
- Album človekovih pravic / Svet Evrope (1993). Ministrstvo za šolstvo in šport: Ljubljana.

VIRI FOTOGRAFIJ

Slika 1 je last mentorice raziskovalne naloge.

PRILOGE

Priloga 1:

IZJAVA

Mentor (-ica) , Alja Žekar, v skladu z 2. in 17. členom Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje, zagotavljam, da je v raziskovalni nalogi naslovom Na razpotju (ne)strpnosti, katere avtor (-ica) je Sandra Krošl:

- besedilo v tiskani in elektronski obliki istovetno,
- pri raziskovanju uporabljeno gradivo navedeno v seznamu uporabljene literature,
- da je za objavo fotografij v nalogi pridobljeno avtorjevo (-ičino) dovoljenje in je hranjeno v šolskem arhivu;
- da sme Osrednja knjižnica Celje objaviti raziskovalno nalogo v polnem besedilu na spletnih portalih z navedbo, da je nastala v okviru projekta Mladi za Celje,
- da je raziskovalno nalogo dovoljeno uporabiti za izobraževalne in raziskovalne namene s povzemanjem misli, idej, konceptov oziroma besedil iz naloge ob upoštevanju avtorstva in korektnem citiranju.

Celje, 5. 3. 2011

žig šole

Šola: Osnovna šola Frana Kranjca Celje

Podpis mentorja(-ice)

Podpis odgovorne osebe

Priloga 2: Anketni vprašalnik za učence

ANKETNI VPRAŠALNIK

Sem Sandra Krošl in delam raziskovalno nalogo o medkulturni strpnosti na naši šoli. Pri tem bom potrebovala tvojo pomoč, zato te prosim, da na vsa vprašanja odgovarjaš resno. Anketni vprašalnik je anonimen.

Navedenih je nekaj situacij, v katerih se lahko ali ste se že sami znašli, vezane predvsem na sprejemanje drugačnosti ljudi, ki izhajajo iz drugih kultur. Pri vsaki trditvi navedite, koliko se z njo strinjate.

Dobili ste novega sošolca/sošolko, ki prihaja iz držav bivše Jugoslavije.

SITUACIJA	STALIŠČE	Se nikakor ne strinjam	Se ne strinjam	Vseeno mi je	Se strinjam	Popolnoma se strinjam
Učiteljica ga posede poleg mene. Kako se počutim?						
Učiteljica me prosi, da mu/ji pomagam pri učenju.						
Med odmorom se z njim/njo pogovarjam in ga/jo želim bolje spoznati.						
Skupina sošolcev ga/jo zbada, zasmehuje in žali.						

Dobili ste novega sošolca/sošolko, ki je Rom/Romkinja.

SITUACIJA	STALIŠČE	Se nikakor ne strinjam	Se ne strinjam	Vseeno mi je	Se strinjam	Popolnoma se strinjam
Učiteljica ga posede poleg mene. Kako se počutim?						
Učiteljica me prosi, da mu/ji pomagam pri učenju.						

Med odmorom se z njim/njo pogovarjam in ga/jo želim bolje spoznati.					
Skupina sošolcev ga/jo zbada, zasmehuje in žali.					

Dobili ste novega sošolca/sošolko, ki prihaja iz države EU (npr. Nemčije, Avstrije).

SITUACIJA	STALIŠČE	Se nikakor ne strinjam	Se ne strinjam	Vseeno mi je	Se strinjam	Popolnoma se strinjam
Učiteljica ga posede poleg mene. Kako se počutim?						
Učiteljica me prosi, da mu/ji pomagam pri učenju.						
Med odmorom se z njim/njo pogovarjam in ga/jo želim bolje spoznati.						
Skupina sošolcev ga/jo zbada, zasmehuje in žali.						

S kom se najpogosteje pogovarjaš o strpnosti in sprejemanju drugačnosti?

1. Doma s starši
2. V šoli z učitelji/cami
3. S prijatelji
4. Drugo: _____

Kako bi, če bi imel politično moč, zmanjšal nestrpnost, ki vlada po svetu?
